

Alueellinen yksityistietoimitus

Yksityisten teiden verkosto muodostaa perustan kiinteistöjen lähiliikenteelle. Se on usein syntynyt vähitellen, vuosien kuluessa. Liikennetarpeet ja -määrät ovat kuitenkin voineet muuttua niin, että nykyinen tieverkko ja tieoikeudet eivät enää vastaa tämän hetken tarpeita ja vaatimuksia. Alueellisen yksityistietoimituksen avulla alueen tieasiat ja -oikeudet voidaan järjestää ajanmukaisesti.

Yksityistiet eivät ole julkisin varoin ylläpidettäviä yleisiä teitä. Silti niitä käyttävät yleensä muutkin kuin maanomistajat. Yksityisteiden rakentamisesta ja kunnossapidosta huolehtivat tieosakkaat.

Tieasioihin voi liittyä monenlaisia epäselvyyksiä

Yksityistieverkosto on muodostunut vuosikymmenten kuluessa. Osalle tiestöä on perustettu virallisia oikeuksia, osaa tiestöstä on ryhdytty käyttämään, vaikka mitään oikeutta ei ole ollut olemassa. Alueella voi olla tiluksia, joille ei ole virallista kulkuoikeutta ollenkaan.

Olosuhteet ovat voineet muuttua niin, että tieverkosto ei enää palvele kiinteistöjä tarkoituksenmukaisesti. Liikennemäärät ovat kasvaneet ja tiet eivät enää sijainniltaan tai leveydeltään vastaa nykyajan vaatimuksia.

Yksityistieverkko toimivaksi

Alueellinen yksityistietoimitus mahdollistaa tieverkoston kehittämisen ja kulkemiseen liittyvien epäkohtien poistamisen laajalla, rajatulla alueella. Toimituksen tavoitteena on saada alueelle toimiva yksityistieverkko, jolloin kaikilla kiinteistöillä ja niiden palstoilla on tarkoituksenmukainen tieoikeus kulkemista varten. Samalla saatetaan kiinteistörekisterin ja -rekisterikartan tiedot ajan tasalle.

Toimitusta haetaan Maanmittauslaitoksesta

Alueellisen yksityistietoimituksen voi saada vireille kunta, tiekunta, kiinteistön omistaja tai yleisen tien tai radan pitäjä. Toimitusta haetaan Maanmittauslaitoksesta, jolla on mahdollisuus laittaa toimitus hakemuksettakin vireille sellaisissa tapauksissa, joissa yleisen edun katsotaan vaativan toimituksen suorittamista. Toimituksen tekee Maanmittauslaitoksen toimitusinsinööri tarvittaessa kahden uskotun miehen kanssa.

Tieverkkoon vaikuttavat monet suunnitelmat ja päätökset

Tiesuunnittelussa saavutetaan paras tulos, kun otetaan huomioon eri viranomaisten sekä muiden sidosryhmien maankäyttöön ja tiestöön liittyvät suunnitelmat. Tällaisia ovat muun muassa liittymäluvat yleisiin teihin, käytössä olevat rautateiden tasoylikäytävät, ajankohtaiset metsä- ja viljelytiekäytävät sekä asema- ja yleiskaavat.

Toimituksen valmisteluvaiheessa tehdään toimitusalueen alustava rajausta, selvitetään alueella olemassa oleva tieverkko sekä tehdään alustavia arkistotutkimuksia.

Järjestelysuunnitelmassa näkyvät tulevat tieoikeudet

Toimituksen tarkoituksena on muodostaa alueen kaikkia kiinteistöjä palveleva tieverkko. Maanomistajilta selvitetään, mitä kautta ja millaista liikennettä heidän tiluksilleen kulkee ja onko heidän tieyhteyksissään parantamistarvetta.

Maanomistajien ja sidosryhmien antaman palautteen perusteella laaditaan järjestelysuunnitelma, jossa esitetään perustettavat tieoikeudet sekä niihin oikeutetut kiinteistöt. Samalla lakkautetaan kaikki toimitusalueella olevat vanhat, tarpeettomat kulkurasitteet.

Tien rakentamisesta ja kunnossapidosta aiheutuviin kustannusten jakamista varten vahvistetaan tienpidon osittelu. Tieasioiden hoitamista varten perustetaan tarvittavat tiekunnat. Toimituksen yhteydessä voidaan tarvittaessa suorittaa rajankäynti tai tilusvaihto.

Korvaukset

Toimituksessa voidaan määrätä maksettavaksi korvauksia maan luovuttamisesta tiekäyttöön, sekä mahdollisesta haitasta, jota tiestä esimerkiksi rakennuspaikalle aiheutuu. Uusien teiden rakentamisesta ja kunnossapidosta aiheutuvat kustannukset tulevat maanomistajien maksettaviksi toimituksessa vahvistettavan osittelun mukaisesti.

Valtio voi osallistua pysyvää asutusta varten tarvittavien yksityisteiden sekä viljelys- ja metsäteiden rakentamisen rahoittamiseen. Useat kunnat tukevat myös kunnan sisäistä yksityistieverkkoa osallistumalla teiden rakentamisen ja kunnossapidon kustannuksiin. Rahoituspäätöksiä ei tehdä toimituksessa, vaan niistä päätetään erikseen.

Toimituskustannukset

Maanmittauslaitos perii toimituskustannukset toimituksen hakijalta käytetyn työajan perusteella. Toimituskustannukset voidaan myös jakaa tieosakkaiden ja valtion kesken. Valtio osallistuu kustannuksiin siltä osin kuin toimitus on ollut yleisen edun vaatima.

Toimitukseen ja siinä tehtyihin päätöksiin voi hakea muutosta maa- ja metsätalouden ministeriön toimitusinsinööri selostaa muutoksenhakumenettelyyn.

Toimituksen lopettamisen jälkeen

Toimituksen kohteena olleiden kiinteistöjen omistajille lähetetään otteet toimitusasiakirjoista. Asiakirjat lähetetään sähköisesti Suomi.fi-viestit-palvelun kautta, jos kiinteistön omistaja on ottanut palvelun käyttöönsä.

Asiakirjat arkistoidaan pysyvästi sähköiseen arkistoon ja tieoikeudet rekisteröidään kiinteistörekisteriin.

Lisätietoja www.maanmittauslaitos.fi

Teemme maanmittaustoimituksia, ylläpidämme kiinteistöjen tietoja, tuotamme kartta-aineistoja, huolehdimme lainhuudoista ja kiinnityksistä, kehitämme tietojärjestelmiä sekä edistämme paikkatietojen tutkimusta ja soveltamista.